Kmetijske in rokodélske novice.

Na svitlobo dane od c. k. kmetijske družbe.

Tečaj III. | *V srédo 8. Prosenca 1845.* | List 2.

Božič

(iz laškiga od Aleksandra Manzoni.)

Ko skala, ki iz verha jo
Po visočin' stermeči
V oblasti siloviti je
Naval zagnal gromeči,
Po zrušeni melini
Valeč se prot dolini,
Hábne na dnò in se vstav',

Kjer zverne se, nepremakló
Leži germada lena;
In prejde naj še toljk' sto let,
Jo zora več rumena
Ne bo v višav' zlatila,
Če kaka moč je mila
Zopet na kvíško ne sprav':

Takó je ležal v revnosti
Sin vbogi perve zmóte,
Od dne, kjer ga obljublena
Na dno je vse britkote
Serd grozno potlačila
In up mu ves odbila,
Vrat v zdignit' ošabni kedaj.

Koga iz roda kletiga
Bi najti blo mogoče,
De bi Bogu presvetimu
Smel reč': odpusti, Oče?
Predelat' zakon večni?
Izdreti plen nesrečni
Zmági peklenski nazaj?

Rojeno nam je Déte glej,
Sin nam se podaruje:
Obervi ko pregane, svét,
Vesolni se stresuje:
Roko človék' ponudi,
De oživi, in zbudi
H části zgubljeni se spet.

Izvira rajskih spod stanov
Studenec, in izteka;
In naglo v jamo vsih težav
Se vdere živa reka:
Iz debla med se zliva:
Kjer klada pred sognjiva,
Rož'ce zasmeja se cvet.

O Sin, o Ti kogar rodí
Sam Večni večno sabo,
Stoletje ktero reč' Ti zna:
„Začelo sim se z tabo?"
Ti si: nebes širjava
Tebe ne obderžava:
Tvôje besede so stvar!

In Ti se znižaž na se vzet
To perst, k' je stvar storjena?
Po kter' zaslugi, kter' milost'
Je čast ji ta doblena?
Odpust je véč ko reva,
Kdo sklep ta razumeva?
Milost' brezkončne je dar.

Glej dans je rojen; v Efrata,
Prot prerokvan' deželi,
Devica blaga vzdigne se,
K' je slava v Izraeli,
Presveti sad noseča:
Od nje rodí se „Sreča"
Ko prerokvano je blo.

Z sromaškim čudopolna Mat'
Povojem Sinka ovila,
In v jaslice priproste ga
Lahnó je položila;
In moli ga: o Sreča!
Pred Bogam tu klečeča,
Ki zvolil je njeno telo.

'Z nebes že angel dol hiti,
Ljudem de blagor kaže,
Mogočnih svoj pot mimogre
Blišeče praga straže:
Ter črednikam se vdanim,
Terd'mu svetu neznanim,
Naglo častitljiv zasvet'.

V prostorni noč' pridruži kmal
Se k njemu zbor češeni,
In jezero Zveličanih
Zdaj sklene ven'c ognjeni,
In slast ko sladka gane
Nebeške pevce zbrane,
Jamejo čast Bogu pet'.

Prepevajo veselico,
V nebesa se vernivši;
V oblake, po njih svitli pot,
Se sčasama razlivši,
Odjemlje glas presveti,
Dok zveste več zadeti
Družbe ne more uho.

Brez mudit' se, poišejo
Ponižno to staniše,
O blagor jim! in vid'li so,
Ko angel jim popiše:
So vid'li, kak otroče
Povito v jaslih joče,
Komur se vklanja nebo.

Le spavaj, Déte vmiri se;
Le spavaj, rajsko Dete;
Potihne naj viharja hrup
Krog Tvoje glave svete,
Kjer na nevérnim sveti,
Ko bojni konj zadeti,
Pred tabo nevihta beži.

Le spavaj, Sveti! kdo je dan,
Narodam ni očitno:
Al pride dan, kjer bodo Ti
Nasledstvo imenitno;
Spoznavši, de poviti,
Ponižno v prah zakriti
Kral celiga sveta leži.

Iz Dunaja. L.

Novi grebéni sa tkavze.

Kakor se sdelovanje drusih obertniskih rezhí szhasama sboljshuje in olépshuje, se je tudi sdelovanje tkavskih grebénov takó sboljshalo, de je zhudo.

Velki fabrikant in sdelovavez grebénov na Dunaju A. Bearzi s iménam, dela grebéne na mashinah, to je: na mashinah sobé dela, in jih s mashinami tudi navedúje. Ti grebéni so vse druge podóbe, kakor so nashi domazhi na rokah delani.

Mojſter Bearzi nam je is Dunaja poſlal nekaj ſvojih prilizhnih grebenov mnogoverſtne goſtóſti, tanjkóſti in ſhirokoſti de ſe taki, tudi take niske zene, na rokah nikdar sdelati ne dajo.

Prilizhnoſt in rasmerno navedenje tih grebenov raskladati, bi proſtóra na liſtu permanjkalo, satorej popiſhemo sdaj ſamo to, kar je sa pervo nasnanje tega viſoko dognaniga isdelka potréba.

Bearzovi grebéni niſo s terſtjenimi, ne s zheſhminovimi sobmi, ampak s jeklénimi in s meſingaſtimi navésani; niſo ſamó sa ſnutek debéle, ampak tudi nar tanjſhi shidane, bombashaſte, volnate in prejnate niti navedeni.

Te nam na ogled ali sa pokuſhnjo poſlane grebéne raslózhi Bearzi po ſtopnjah vezhji ali manjſhi tanjkoſti, takó: pod pervo ſtopnjo, ali Nr. 1. ſhteje grebéne sa ſnutek in votek nar viſhji tanzhize; te imajo po tavshent sobov, ſo tedaj po njegovim: dvajſetih paſèm, to je 20 pavzov ali zol ſhirjave, na vſak pavz mere je vbranih po 50 sobov; zéna je po 8 krajzerjev na vſak paſèm. Raslozhek med nemſhko ſhego in naſho domazho je leta, de pri naſ ſkosi in ſkosi le 30 sobov na paſèm ſhtejejo, to méri okoli pol drusiga — do dveh pavzov pri slo gostó navedenih grebénih; Nemzi pa vsamejo en pavz (zol) sa paſèm, naj jih bode sobov, v tiſti meri, kolikor hozhe. Pri Bearzovih tanjkih grebénih gré na en pavz 50 do 72 sobov. Take tanjkóſti domazhi grebéni s leſénimi sobmi nikdar ne bojo doſégli.

Tako naprej po ſtopinjah viſhji ali manji tanjkoſti ali redkoſti ſo sasnamvani Bearzovi grebéni; zéna raſte po primeri ſhirjave in viſokoſti greben od 8 do 15 krajzerjev na vſaki nemſhki paſèm, ali pavz.

Povabimo rokodelze, ſoſébno pa grebenarje in tkavze, naj prideje ta lepi isdelek ogledovati, radi jim ga bomo vſaki dopoldan v piſarnizi z. k. kmetijſke in rokodelſke drushbe pokasali, kjer ſhe vezh drusih podob kmetijſkiga in rokodelſkiga orodja nabiramo.

Tudi poſamésni sobóvi na tablizo pripéti, ſo tukaj viditi, kakorſhni ſe sa mnogoverſtne grebéne na maſhinah isdelujejo; vſaka verſta ima ſvojo zeno.

Leſkoviz.

She en poglaviten sadershik rasdeljenja obzhinſkih paſhinj in gojsdov.

Koriſt in potrebo, ktere bi slovenſkiga kmeta k rasdeljenju obzhinſkih paſhinj in gojsdov perganjati mogle, ſo nam „Novize“ takó ozhitno raskasale, de jih vſak, kterimu ſo sdrave ozhí in nepoſhkodvane uſheſa dane, s drobtinizo moshgan ſposnati samore. Ker pa rasun mnogih v naſhimu zhaſopiſu nasnanjenih sadershkov, ki s shelesnimi verigami slovenſkiga kmeta na ſtare navade perklenjeniga dershé, ſhe drugi ſovrashniki temu obzhnokoriſtnimu prisadevanju naſprotvajo, naj mi bo perpuſheno, vam ſhe en poglaviten vsrok, sakaj ſe marſiktera ſoſeſka sa delitvo obzhin ne smeni, nekoliko nasnaniti. Ne bojim ſe kmeta samere, ne vſtraſhim ſe ſovrashtva goſtazha, ako vam odkritoſerzhno ſhe neki sadershik rasglaſim, ki umniga kmeta takó oſlepuje, de laſtnimu pridu, de obzhinſki potrebi, ozhi in uſheſa satiſnuje.

Goſtazhi in bajtarji, ali takó imenovani kajsharji ſe na neko, is perviga ſkos dobroto premoshnih kmetov vpeljano, potem pa ſkos navado ukorenineno ſtaro pravizo operajo, po kteri jim je, bres de bi kako laſtnino v ſoſeſkini paſhi in gosjdu imeli, perpuſheno, eno, dve ali zlo tri krave obzhinſki zhedi perdrushiti, in ſi is obzhinſkih gojsdov potrebnih derv sa ſvojo pezh in ognjiſhe uſekati. Poſebno radovoljni ſo kmetje tiſtim bajtarjem in goſtazham, kterih rokodela ſoſeſka narbolj potrebuje, imenovano dobroto ſkasali. Ako bi ſe po takih ſoſeſkah po napeljevanju kmetijſke drushbe obzhinſke paſhe in gojsdi rasdeliti sazheli, bi kakor vſak lahko previdi taki goſtazhi in bajtarji s vſimi ſvojimi dobrotnimi pravizami na ſuho priſhli; bi mogli, ako bi po simi ubogiga Laponza in po leti divjiga Hotentota poſnemati ne hotli, potrebne derva ſi kupiti, in koshe, ki bi na preterganih kravah viſele, s kupljenim ſenam nabaſati. Pred boſh savoljo tega zherno lize Samorza vbelil, pred oſhtirja od prodaje kerſheniga vina odvadil, ko takiga k delitvi obzhinſkih paſhinj in gojsdov pergovoril. Tudi ſe ti ni potreba prisadevati, goſtazha ali bajtarja, ki ſe s tako pravizo baha, k radovoljnim rasdeljenju obzhin, per kterih ga kmetje le is miloſti terpé, nagovarjati, sakaj ſam goſpodar ima pravizo ſvoje premoshenje, naj bo she v dnarjih ali pa v semlji, po ſvoji previdnoſti porabiti. Sato imajo tudi v takih ſoſeſkah, ki ſmo jih sgorej nasnanili, ſami kmetje oblaſt in pravizo, ſi obzhinſke paſhe in gojsde, po ſvojih ſtarih pravizah, po kterih ſe jim tudi gruntni davek naklada, rasdeliti. Tode, dokler ſe bo od 30 kmetov ene ſoſeſke 5 ſvojimu krajázhu (shnidarju), 8 ſvojimu zhevljárju sameriti balo, dokler bo 10 kmetov med bajtarjem ſváka (ſhvogra), med goſtazham seta ali taſta ſkos take obzhnokoriſtne naredbe ſe poſhkodvati treſlo, dokler bo 7 kmetov gorne, s deſetmi kmeti ſpodne vaſi v vezhni pravdi shivelo, in dokler bodo drugi, nemarneshi bres vſiga unema sa laſtni in obzhinſki koriſt navadni odgovor dajali: „jeſt ſe sa to rezh ne menim; naredite kakor hozhete; kakor bote sa-ſe, tako bote tudi sa-me naredili,“ — dokler bodo take smeſhnjave kmetam na poti, tako dolgo ne bo nobena koriſtna naredba per kmetijah vpeljana, in nobena obzhinſka paſha, noben obzhinſki gojsd rasdelena ne bota. Ako ſe pa s bratovſko ljubesnijo per taki delitvi v saderge priti bojite, rasdeliti obzhinſke paſhe in gojsde, prodajte jih in ako zela ſoſeſka pervoli, dajte pridnimu rokodelzu bres plazhila delesh, tode ne v laſtnino, ampak le takó dolgo, dokler bode te dobrote vreden, ali pa savoljo ſtaroſti tega pomozhka potreben. Potem, ko je ſkos ſmert ali nerodno obnaſhanje, kar bo per ſoſeſknim sberaliſhu nasnanjeno in rasſojeno, vshivavzu ta miloſtlivi vshitik odpadel, padejo imenovani deleshi vnovizh ſoſeſki nasaj; in gotovo je, de ſe bo sopet doſti rokodolzov sa take pomozhke oglaſilo, in de bo ſoſeſka s pridnimi delovzi obilno preſkerbljena. Takó bote dobizhke, ki vam jih v „Novizah“ obetamo, ſkos laſtno ſkuſhno zeniti samogli; tako ſi dobro imé poterdili, pod kterim tudi drugi naródi Slovenza posnajo.

Joshef Demſher.

Moka is krompirja.

She vlani ſmo povedali kako ſe moka is krompirja napravlja in tiſte, kteri bodo s krompirjem to ſkuſhnjo ſtorili, poproſili v Novizah nasnanje dati, kakó ſe jim je ta ſkuſhnja obneſla? Kér nam ni pa do sdaj nihzhe od tega kaj osnanil in kér baron Königsbrun v gradzkih in dunajſkih novizah to delo letaſ savoljo dobre krompirjeve letine sopet priporozha, hozhemo tudi mi naſhe kmeto-

vavze k temu delu ſhe enkrat nagovoriti. Imenovani baron terdi, de je ta moka s drugo smeſhana, sa kruh prav dobra; tudi sa druge jedí ſe da prav koriſtno porabiti, kér veliko manj sabele in ſolí od druge moke potrebuje. V 9. liſtu lanſkih „Noviz“ je na tanjko rasloshenо, kakó ſe moka is krompirja dela; naj tedaj tiſti, ki bi to poſkuſiti hotli; lanſke Novice v roke vsamejo.

Kakó na tirolskih planinah *prisadno vime* pri kravah (*ovčič* ali *sajovic* na vimenu) ozdravljajo.

V nemških novicah, ki jih c. k. kmetijska družba na Tirolskim na svitlo daja, smo brali, de po tirolskih planinah, kjer veliko govedine redé, posledno zdravilo nar bolj obrajtajo: Kakor hitro se namreč prisad na vimenu z oteklino in bolečinami prikaže, začnejo kravje vime večkrat na dan z gorko vodo zmivati in šterikrat čez dan po poliču mleka kravi v gobec vljivati, v kterim vselej polno žlico stolčeniga solitarja raztopé in to takó dolgo ravnajo, dokler prisad ne preneha; zraven tega tudi vsezkosi kravo lahno molzejo, de mleko v vimenu ne zastaja. To zdravilo se jim že dolgo časa takó dobro obnaša, de so vse druge sredstva opuſtili in se povsod z velikim pridam samo tega poprijeli. — Prav zlo nas veselí, de smo tudi mi našim kmetovavcam in gospodinjam ravno to ravnanje svetvali v poduku: „Od navadnih napak pri mleku“, ki smo ga lansko leto v Novicah razglasili. — Vrag naj ga vzame! nemorem se pri ti priložnosti zderžati, nekiga živinskiga vrača na Gorenskim očitno grajati, ki je uni dan prisadno vime z šilam bodel in po tem takim kravi še hujši bolezen napravil. Danes ga še ne bom po imenu povedal; — če ga bom pa še enkrat v taki bedarii zalezel, ga bom našim bravcam v „Novicah“ oznanil, de se ga bodo varvati vedili. Dr. Bleiweis.

Nekaj za kmetovavce.

(Zvediti, ktero deteljno seme je za setev dobro.) Nekaj deteljniga semena se dene na pleh, pod kteriga se goreča sveča postavi. Tisto zernje, ktero na razgretim plehu se ne zgane, ne bo kal pognalo, uno pa, ki po plehu skakljati začne, je za setev dobro.

(Krompir ohraniti,) de za živež dober ostane in de ne začne v shrambah kal poganjati, se mora od Svečana naprej vsaki dan premetovati; mnogoverstne skušnje učé, de je to nar bolji sredstvo, krompir do noviga dober ohraniti.

Beli Krajnci unkraj Kerke in Save od Kostanjevice do Jesenic.

Vzrok njih siromaštva; gospodarstvo, način življenja, poštenost, jezik in vraže.

Popotnik, od gorenskih lépih ravnin slovó vzemši, ne najde na svojim popotvanju po Dolenskim nikjer nič njim enaciga, dokler v Šent-Jernej nedospéje. Sercé mu zaigra, ko mu se daljin vid po veliki ravnici proti Breščam odpre; slavički spomlad in po leti z vesélim pétjem nasladujejo njegovo sercé, in nogradi od vsih platí mamijo na ſe njega oči. Kakó lahko ga videž zapelja, de reče: O blaženi kraj, o presrečni ljudje, kteri prebivajo tu! Ali ko dalje naprej gre, ga celó drugi počutki obidejo: na proti mu prihajajo revno oblečeni stanovniki, na kterih blédim obličju se néke žalosti poteze zapaziti dajejo; koče ob cesti zagléda jako revne in majhine, ki ſe z lepoto kraja ne malo nestrinjajo, in on ſpozná, de se je v svojim sodilu preváril. Iše vzrok tega nasprotja, in, ker zemljiša in druzih okolišin ne pozna, ga že voha v lenobi ljudí. Od tod pride, de jih ptujci prezirajo in krivijo nemarnosti in nevednosti v gospodarstvu. Ako ravno se to popolnama tajiti ne da, se vender spoznati mora, de so poleg nerodovitniga zemljiša še druge okolnosti, ki njih veliko siromašnost pomnožiti pomagajo, in dokler se te neumaknejo, bo gotovo stara péla.

Zemlja je tu takó zatégla, de pri oranju četveriti ni zadosti; od tod izvira smeh našiga soseda Hrovata, kader vidi, de sta pred četvero volov še dva konja upreženа. Po hribih letina redkokrat zadovolji: ko je suša vse zgori, deževje pa bèrno (pèrſt) razmoči in sabo odnese. Ko bi ti ljudje gnoja več imeli in to izprano peskato glino bolj obilno gnojili, bi se gotovo zemlja ukrotiti dala, in bi mučni trud z obilnejim plodam plačala; tode od kod gnoj vzeti? Travnikov ni tukej nobenih, zemljiša so grozno majhine, na občinskih stèrmih izpašincih (pašah) neraste drugo, ko slaba trava in resa.

Vinstvo veliko dela, truda in skerbi potrebuje: ubogi kmet mora že v jeseni začeti sekat kolje, in ker ga je še težko dobiti, ga mora drago plačati; kader kolji ſpomlád, mora železno štango imeti, de z njo poprej v lapor ljuknjo napravi, in potlej še le kol postavi; to pa gre kasno od rok. Vino ne rodi vſako leto, eno polno leto sledi več, ako ne popolnama nerodovitnih, saj slabih lét. Premožnimu in bogatimu to neškodije, še le pomaga mu, de še bolj obogateti zamore, ker on kupi obilnost plodne letine, in je neproda prej, dokler vinu zbog slabiga leta cena ne poskoči. Na taki način se pomanjkanje nerodovitnih lét obilno namesti. Siromašni kmet nasproti mora vsaciga léta letino prodati, on mora tedaj nar bolji vino ob času obilnosti cenó dati, in kader zopet slabo leto nastopi, mora siromak stradati.

Poslopja na tlaških zemljiših, ker so majhine vrednosti, si ti ljudje delajo le slabe. Gotovo bi ptujic, zaglédavši te bajte, ne mislil, de so to kmetije, ampak de so tu osibeniki (gostači) naseljeni. Nič človeka tako ne skači, ko njih nevédno ravnanje z gnojem, ki so ga potrebni ko slepec gledanja; nekteri ga iz hleva izkidaniga pred ókna skladajo na solnce, de še to malo masti, ki jo v sebi ima, iz njega potegne; pri druzih se gnojnica iz dvoriša naravnost v potok sceja; najdejo se tudi taki, kteri imajo na dvoriših take mlake, de po njih race ko po jézeri plavajo, in mislijo, bogvé, koliko si gnoja v tacih lužah napravijo.

Pri dveh kmetiških hišah, pa ne v tem kraji, sim zapazil take dvoriša, kakor jih naša letašna pratika imeti svetva: na velike vrata se pride v vežo, zadnje deržijo memo kuhinje na dvoriše, ki je med hišo in štalami, ktere vštric hiše zad stojé, in to vse je tako umno izpeljano, de solnce v prostorno dvoriše nikoli nepoluka. Gnoj izkidan leži v senci na sredi dvoriša, ki je malo uveznjeno. Menil sim to je za kmeta poslopje. Kdor je ta nauk od gnoja v pratiki natisniti dal, je pametno storil, kér si kmetje večidel pratiko kupijo; ali tudi na to vižo se našim ljudém pomagati nemore; kèr brati neznajo, samo eniga imam, kteri k meni po novice prihaja. Šole ni tu

nikjer med belimi Krajnci, vlada je že večkrat nanjo silila in še sili; tode živeža za učitelja zmoči nemoremo — odtergaj komarju noge, čeva boš mu vidil.

(Dalje sledí.)

Pogled v ptuje kraje.

Pri angležkih visokih šolah v Oksfortu se je v treh letih devétnajst učenikov, večidel duhovnih, h katolški veri vernilo. Navod k temu je dohtar Puisey. V resnici vesela, zraven tega pa tudi čudna je ta reč, de v sercu angležke bistroumnosti, tam, kjer je oporni nauk zatlel, se zdej spet učeni možje v njedro Katoliština vračujejo, negledajoči na to, de se s tem prestopljenjem vred mnogim predstvam odrekujejo, ktere so poprej, kakor sinovi vladajoče cerkve vživali. Zakaj, nikjer niso deželske postave drugovercam takó neprijazne, kakor v Angležki, od razsvetljenstva in priljudnosti sloveči zemlji. Kwety.

Druge dežele, druge šege.

Pater Evstòve, misionar Jezusove družbe v Kini *), nam piše, de so med evropejskim in kineskim zaderžanjem, navadami in mislimi neizmérne različnosti, ki vsakimu evropejskimu popotniku v oči vdarijo.

V Evropi pišemo od leve proti desni, v Kini od desne proti levi. — Evropejc se ponosi z lepimi lasmi, Kinez z plešasto glavo, de mu le glave ne manjka. — V vročim polétju imamo mi radi merzle pijače in led; nasproti bolj ko je vroče, vročejši pije Kinez svoj čaj (Thee). — Evropejski zdravitelj bolniku jesti prepoveduje, Kinezki mu veliko jesti priporočuje. — Evropejc spoštovanje s tem skaže, de se odkrije, Kinez s tem, de pokrit ostane. — Častitljivi šedez je pri nas na desnici, pri Kinezih na levici. — Kakor v Evropi ples ljubijo, tako ga v Kini sovražijo. — Naše žalostne oblačila so černe, Kinezke so bele. — Pri nas morajo otroci v učilnici tiho biti, v Kini se morajo vsi skup svoj nadavek (lection) glasno učiti; bolj ko vsi vkup upijejo, bolj se učijo, bolj so pohvaljeni.

Vojniki (soldati) so v Evropi spoštovani, v Kini se od prostih kratko nič ne ločijo. — Misli na smert Evropejc ne pusti rad k sebi, Kinez se razveselí nad pogledam mertvaške skrinje. Žlahta in prijatli si eden drugimu mertvaške truge podarujejo. — V Evropi se podvizajo mertve pokopati, v Kini jih perderžijo dalj, ko je mogoče. Cesar jim ne more z nar hujšimi kaznimi ubraniti, de bi merličev več lét v poslopjih ne obderževali.

Urno, kaj je noviga?

(Velka (stolna) cerkev v Salcburgu) je pretečeni mesec nove orglje dobila, kterim jih v celim Estrajhu enakih ni. Po novi umetni šegi so narejene in imajo 70 registrov in 3 manuale, veljajo pa 15,437 goldinarjev v srebru.

(Novi dežníki.) Neki dežníkar na Dunaju je nove dežníke (marele) znajdel, kteri, če so ravno majhni, vender le zamorejo človeka popolnama pred dežjem obvarvati. Ta znajdba je prav umetna in čudo je, de do zdaj ni nihče na njo mislil. Palica je sicer v sredo dežníka vtaknjena, tode ne gre, kakor pri navadnih po fredi doli, ampak je kmalo pod dežníkam na stran vklonjena, takó, de jo človek na strani derží, on pa pod celo streho stojí.

(Martranje živine) je vajvoda nemške dežele Sachsen-Meiningen ojstro prepovedal. Kdor kako živino na eno ali drugo vižo martra, bo na 4 tedne v ječo vtaknjen, ali pa se mora v denarjih odkupiti. — To je gotovo vse hvale vredni ukaz.

(Od strašniga uboštva pri Šlezaških Gorjancih) smo brali v nekih Českih novicah; v imenovanih gorah večidel le tkavci živijo, kteri nimajo nič druziga zaslužka, ko od svojiga rokodelstva, ki je pa takó majhen, de si cela družina z 6. ljudmi na dan le 3, ali k večim 5 krajcerjev zasluži; konjsko meso jim je nar boljši jed. Hvala Bogú, de v naših gorah nikjer take revšine ni!

Zmes.

(Človeška koža) ima po oznanilu zdraviteljev, ki so jo z povikšovavnimi ogledavniki natanjko pregledovali na prostoru štirivoglavniga pavca tavžent potnih luknic; po tem takim ima cela koža 2 miljona in trikrat sto tavžent tacih majhnih luknic, skozi ktere človek na enako vižo, kakor skozi pljuča diha. Taka je pa tudi pri živini, — glejte tedaj, kako potrebna je snažnost naše in tudi živinske kože.

Vganjka.

Shena me v venez sapleta,
Kmet me ſkerbno sameta. J. T.

Snajdba vganjke v poprejſhnjimu liſtu je:

Boj — Job.

Pristavik.

Pri natisu deležnikov novic se je primerilo, de nismo, kar nam je do zdaj znano, posledna dva gospoda v red djali:

Žlahten gosp. Jožef Šeuchenstuel, c. k. deželni svetovavec v Ljubljani.

Gosp. Miha Smole, c. k. poštnar v Ljubljani.

Popravek.

V pesmi: „Novice svojim bravcam“ poprejšniga lista, je v 5. versti 10tiga redika brati: Nam delo na polji gre urno od rôke.

Shitni kup.	V Ljubljani 4. Profenza.		V Krajnju 30. Grudna.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pſhenize domazhe ..	1	20	1	26
1 » » banaſhke ..	1	21	1	21
1 » Turſhize	—	54	—	—
1 » Sorſhize	1	—	1	3
1 » Rèshi	—	57	1	—
1 » Jezhmena	—	45	—	48
1 » Proſa	—	51	—	54
1 » Ajde	—	43	—	45
1 » Ovſa	—	32	—	32

Zena Preſhizhev v Krajnju.

Preſhizhi *teshejſhi* forte po 5 kr. funt.
„ *loshejſhi* „ po 4 kr. funt.

*) Kina v Azii leží; Azija je pa nar stareji znani svet, kjer so bili naši pervi starši in tudi Kristus rojen; nam proti jutru leži in se na Rusovskim Evrope (kjer mi živimo) derží.

Vrednik Dr. *Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik* v *Ljubljani.*